

(७) तृतीयाहुतेः साधनान्तरं विधत्ते । “अयस्मयेन कमण्डलुना तृतीयां । आहुतिं जुहोत्यायास्यो वै प्रजाः । रुद्रोऽग्निः स्विष्टकृत् । रुद्रादेव प्रजा अन्तर्दधाति । अथो यत्रैषाहुतिर्जुह्यते । न तत्र रुद्रः प्रजा अभिमन्यते” इति । ‘अयस्मयेन’ आयसलोद्देन निर्मितः कमण्डलुरयस्मयः, अयास्यनामकेन महर्षिणा सृष्टत्वात् प्रजा ‘आयास्य’ आख्यः, अन्यत् पूर्ववद्वाख्येयं ॥

इति एकादशोऽनुवाकः ।

अथ द्वादशोऽनुवाकः ।

(१) एकादशे शरीरहोमाः स्विष्टकृद्धोमाश्चाभिहिताः । द्वादशे तदुभयहोममध्यवर्त्तिनोऽश्वस्तोमीयहोमा उच्यन्ते । तमिमं विधत्ते* । “अश्वस्य वा आलब्धस्य मेध उदक्रामत् । तदश्वस्तोमीयमभवत् । यदश्वस्तोमीयं जुहोति । समेधमेवेन-मालभते” इति । योयमश्व आलब्धः तस्य सम्बन्धी ‘मेधः’ सारः, ‘उदक्रामत्’ । स च सारः ‘अश्वस्तोमीयनामकं’, मन्त्रजातं ‘अभवत्’ । अश्वस्य स्तुतिर्येषु यदक्रन्द इत्यादिषु त्रिष्वनुवाकेषु श्रूयते । तेऽनुवाका अश्वस्तोमाः तेषु श्रूयमाणं मन्त्रजातं ‘अश्वस्तोमीयं’, तद्धोमेन सारसहितमेवाश्वमालब्धवान् भवति ॥

(२) तत्र द्रव्यं विधत्ते । “आज्येन जुहोति । मेधो वा आज्यं मेधोऽश्वस्तोमीयं । मेधेनैवास्मिन् मेधं दधाति” इति । द्रव्यमन्त्रयोः सारत्वात् तेनैव सारेण यजमाने सारं सम्पादयति ॥

* तानिमान् विधत्ते इत्युचितं ।